

Ιστορικά ανέκδοτα

▶ Ο θρυλικός «Γέρος του Μωριά» γεννήθηκε στην Παλαιά Μεσσηνία. Να πως τον περιγράφει ο Βλαχογιάννης: 'Όψη «αδύνατη και μαυριδερή» μάτια βαθουλά, ματιά σκληρή και δυνατή' μεγάλο μουστάκι μαύρο, γερακωτή μεγάλη μύτη' μαλλιά μακρυνά κυματιστά.

Μικρό κόκκινο φέσι στραβοφορεμένο. Τέλος, πρόσωπο που χτυπάει και ξαφνίζει, και που του κάκου θα γύρευε κανείς να βρη σ' έναν Ευρωπαίο το ταίρι του».

▶ Οι Αρβανίτες έτρεμαν κυριολεκτικά το Κολοκοτρωναίο σπαθί. Γι' αυτό κι' ο φοβερώτερος όρκος τους ήταν: -Να μη γλυτώσω απ' το σπαθί του Κολοκοτρώνη!.

▶ -Πόσο μεγάλη είναι η χώρα που γεννήθηκες; τον ρώτησε κάποιος 'Αγγλος περιηγητής. -'Έχει διακόσιους φούρνους! είπε γελώντας ο Κολοκοτρώνης. (Κάθε σπίτι στα χωριά έχει και δικό του φούρνο).

▶ Μια γυναίκα του ζήτησε κάποια χάρη: -Αφέντη μου, τού'λεγε, κάνε μου αυτό το καλό, και σκλάβα σου να γένω! -Τί λες, μωρή ζουρλή; Εμείς για τη λευτεριά πολεμούμε κι' εσύ θέλεις να γίνης σκλάβα μου;

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, το καύχημα του σημερινού 'Ελληνα και της Ιστορίας του '21. Ως μέχρι τα 52 του χρόνια έτρεχε σαν άγριο τσακάλι από κορφούλα σε κορφή γιατί τον κυνηγούσαν στο Μοριά οι τούρκοι με την βοήθεια ακόμη και των δικών του ..φίλων και ..κουμπάρων (βλέπε [Απομνημονεύματα](#)), για να του πάρουν το κεφάλι -και γενιές ολόκληρες του είχαν ξεκληρίσει... Δεν είναι ραχούλα στο Μοριά που να μην είναι θαμμένος εκεί Κολοκοτρώνης... 'Ετσι στο τέλος αφού κατάφερε και γλίτωσε απ' τα κυνηγητά και την βασανισμένη του ζωή, στα 52 του χρόνια μπήκε στην επανάσταση! Και φυσικά μπήκε "στο πόστο που ήρμοζε εις τέτοιον άνδρα": Να είναι ο αρχηγός του σκλαβωμένου λαού. "Σαν παλικάρι πολεμούσε και σαν φιλόσοφος οδηγούσε.." Και έτσι βοήθησε για την λευτεριά της πατρίδας στα 1821.

Σήμερα για τους 'Ελληνες, αλλά και για όλο τον ελεύθερο κόσμο, ο Κολοκοτρώνης αποτελεί σημάδι της αιώνιας ελπίδας από τον άνθρωπο και για τον άνθρωπο! Ότι, δηλαδή, για οτιδήποτε συμβαίνει γύρω σου φέρεις κι' εσύ ευθύνη και όσο και αδύναμος και αν είσαι, μην κάθεσαι παρατηρητής στα γεγονότα, πάρε μέρος σε ότι και με όποια δύναμη μπορείς, για την αξιοπρέπεια την πραγματική ελευθερία, και τον σεβασμό των συνανθρώπων σου.

Κώστας Δουρίδας

ο Κολοκοτρώνης

Αντίκρα στην Τροπολιτσά
ψηλά στην βουνοτέντα,
κάθεται κει ένας Γραικός
μονάχος στο κοτρώνι..
Κοιτάει πέρα την Τουρκιά
και μόνος εκουβέντα.

Είναι των σκλάβων ο αρχηγός
τον λέν Κολοκοτρώνη.

Βγήκε στην ράχη για να δει
ο "γέρος" τους αγάδες.

Το πως γλεντούν και χαίρονται..

κι ήρθε η στερνή τους ώρα!
Αύριο σαν έρθει η χαραυγή
θα βρει τους τουρκαλάδες
σαν γιδερά να σέρνονται,
θα ξεπαστρέψει η Χώρα.

το Εικοσιένα

Βαρούν τουφέκια στα βουνά
γλεντοκοπούν στις ράχες.
Πανηγυριάζουν στα χωριά,
έπαψαν πια οι μάχες

Η λευτεριά 'πλωσε φτερά
πέρα για πέρα στην Γραικιά..

Ζήτω το Εικοσιένα!!

Μοριά

Λεβενταρώνα!

Εσύ που πας στα πατρικά
τα χώματα καημένε,
χαιρέτα μου τα γονικά,
τ' αδέλφια τα ξαδέλφια,
τις θειές και τα μπαρπάδια μου
κι όλους τους Μοραΐτες.

Τα λέβεντόκορμα βουνά
τις κρουσταλοβρυσούλες,
και τις απόσκιερες πλαγιές
τα κλέφτικα λαγούμια.

Και πέστους ένα τσάμικο,
λεβέντικο τραγούδι
ένα τραγούδι του Μοριά,
που να μιλά γι' αρμάτες,
για φουστανέλα για σπαθιά
γι' αρματολών λημέρια.
Για δόξες για παλικαριές,
για νίκες στο Βαλτέτσι..
Στου Λάλα στην Τροπολιτσά
στα Δερβενάκια πέρα.

Γιάσου χαρά σου αθάνατε
Μοριά λεβενταρώνα!..

▶ Του είπαν κάποτε: -Κολοκοτρώνη, η πατρίδα θα σε ανταμείψει. -Το ξέρω, απάντησε' εμένα θα πρωτοεξορίση.

▶ Κάποτε φιλοξένησε εν γνώσει του το φωνιά του αδερφού του, ο οποίος νόμιζε ότι δεν τον ξέρει ο «Γέρος». -Παιδί μου! λέει η μάνα του, δίνεις να φάει ψωμί ο φονιάς του παιδιού μου; -Σώπα μάνα' είπε ο στρατηγός. Αυτό είναι το καλύτερο μνημόσυνο του σκοτωμένου.

▶ Από τη στιγμή, που ο Κολοκοτρώνης ανακατεύτηκε στην πολιτική, έχασε τα νερά του. Πολύ γρήγορα όμως κατάλαβε το σφάλμα του και ξαναγύρισε στ' άρματα.

Διηγόταν μάλιστα και το ακόλουθο μύθο, για να δείξη πως την έπαθε, όταν πήγε να γίνη πολιτικός: Ένας λύκος άρπαξε ένα αρνί από το μαντρί και πήγε παραπέρα να το φάει. -Κυρ λύκο, θα με φας, το ξέρω, είπε το αρνί. Γι' αυτό όμως το καλό, κάνε μου και μένα αυτή τη χάρη: τραγουδά μου λιγάκι, γιατί έχεις πολύ γλυκιά φωνή και μένα μου αρέσουν τα τραγούδια.

Έαψε ο λύκος το αρνί κι άρχισε να ουρλιάζει. Τον άκουσαν τότε τα σκυλιά και τον πήραν στο κυνηγητό. Είδε κι έπαθε, ώσπου να γλυτώσει. Τότε στάθηκε ψηλά στη ράχη κι αγναντεύοντας το μαντρί είπε: -Τί ήθελα εγώ να κάμω τον τραγουδιστή; Καλά να πάθω!.

▶ Ο καταδιωκόμενος ο Κολοκοτρώνης από τα κυβερνητικά στρατεύματα στον εμφύλιο πόλεμο του 1825, στάθηκε κάτω από μια καρυδιά να ξεκουραστή. Και μονολογούσε λυπημένος: -Τί έχεις, καρυδιά μου, και παραπονιέσαι; Μη σε πετροβολάνε τα παιδιά; Είναι γιατί έχεις τα καρύδια...

* (Γνωστή και η λαϊκή παροιμία: «Το δέντρο πώχει τον καρπό όλο πετροβολιέται».)

▶ Ο Κολοκοτρώνης σχολίασε τη δολοφονία του Καποδίστρια με τον ακόλουθο μύθο: Κάποτε, λέει, τα γαϊδούρια πήραν την απόφαση να σκοτώσουν τον σαμαρά, για ν' απαλλαγούν απ' τα σαμάρια κι απ' το φορτίο, που τους έβαζαν οι άνθρωποι. Έτσι κι έγινε.

Αμέσως όμως κατόπιν πήραν την πρωτοβουλία τα καλφάδια (οι μαθητευόμενοι) του σαμαρά, μα δεν ήξεραν να κάμουν καλή τη δουλειά, γιατί έχασαν το μάστορά τους.

Έτσι τα κακοφτιαγμένα σαμάρια άρχισαν να χτυπάνε και να πληγώνουν τα δυστυχισμένα γαϊδούρια, που δεν άργισαν να καταλάβουν ότι με την ανόητη πράξη τους έπεσαν από το κακό στο χειρότερο...

► Στον Όθωνα, ο οποίος τον ρώτησε τι γνώμη είχε για το νέο πανεπιστήμιο, που άρχισε να χτίζεται, απάντησε:

-Να σας πω, μεγαλειότατε' μου φαίνεται ότι τούτο εδώ -κι έδειξε το Πανεπιστήμιο- δεν έπρεπε να κτισθή κοντά σε κείνο -κι έδειξε το Παλάτι' διότι φοβούμαι ότι τούτο θα φάει εκείνο..

► Έλεγε «Οι Έλληνες είναι τρελλοί, αλλά έχουν Θεόν φρόνιμον».

► Μετά την καταδίκη του τον πληροφόρησαν ότι ο βασιλιάς του χαρίζει τη ζωή και τον αφήνει μόνο... 20 χρόνια φυλακή. -Θα γελάσω το βασιλιά! Δεν θα ζήσω τόσους! Αποκρίθηκε.

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης:

Ο Λόγος στην Πνύκα

Παιδιά μου!

Εις τον τόπο τούτο, οπού εγώ πατώ σήμερα, επατούσαν και εδημηγορούσαν τον παλαιό καιρό άνδρες σοφοί, και άνδρες με τους οποίους δεν είμαι άξιος να συγκριθώ και ούτε να φθάσω τα ίχνη των. Εγώ επιθυμούσα να σας ιδώ, παιδιά μου, εις την μεγάλη δόξα των προπατόρων μας, και έρχομαι να σας ειπώ, όσα εις τον καιρό του αγώνος και προ αυτού και ύστερα απ' αυτόν ο ίδιος επαρατήρησα, και απ' αυτά να κάμωμε συμπερασμούς και δια την μέλλουσαν ευτυχίαν σας, μολονότι ο Θεός μόνος ηξεύρει τα μέλλοντα. Και δια τους παλαιούς Έλληνας, οποίας γνώσεις είχαν και ποία δόξα και τιμήν έχαιραν κοντά εις τα άλλα έθνη του καιρού των, οποίους ήρωας, στρατηγούς, πολιτικούς είχαν, δια ταύτα σας λέγουν καθ' ημέραν οι διδάσκαλοί σας και οι πεπαιδευμένοι μας. Εγώ δεν είμαι αρκετός. Σας λέγω μόνον πως ήταν σοφοί, και από εδώ επήραν και εδανείσθησαν τα άλλα έθνη την σοφίαν των.

Εις τον τόπον, τον οποίον κατοικούμε, εκατοικούσαν οι παλαιοί Έλληνες, από τους οποίους και ημείς καταγόμεθα και ελάβαμε το όνομα τούτο. Αυτοί διέφεραν από ημάς εις την θρησκείαν, διότι επροσκυνούσαν τες πέτρες και τα ξύλα. Αφού ύστερα ήλθε στον κόσμο ο Χριστός, οι λαοί όλοι επίστευσαν εις το Ευαγγέλιό Του, και έπαυσαν να λατρεύουν τα είδωλα. Δεν επήρε μαζί του ούτε σοφούς ούτε προκομμένους, αλλ' απλούς ανθρώπους, χωρικούς καί ψαράδες, και με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος έμαθαν όλες τες γλώσσες του κόσμου, οι οποίοι, μολονότι όπου και αν έβρισκαν εναντιότητες και οι βασιλείς και οι τύραννοι τους κατέτρεχαν, δεν ημπόρεσε κανένας να τους κάμη τίποτα. Αυτοί εστερέωσαν την πίστιν.

Οι παλαιοί Έλληνες, οι πρόγονοί μας, έπεσαν εις την διχόνοια και ετρώγονταν μεταξύ τους, και έτσι έλαβαν καιρό πρώτα οι Ρωμαίοι, έπειτα άλλοι βάρβαροι και τους υπόταξαν. Έστερα ήλθαν οι Μουσουλμάνοι και έκαμαν ό,τι ημπορούσαν, δια να αλλάξει ο λαός την πίστιν του. Έκοψαν γλώσσες εις πολλούς ανθρώπους, αλλ' εστάθη αδύνατο να το κατορθώσουν. Τον ένα έκοπταν, ο άλλος το σταυρό του έκαμε. Σαν είδε τούτο ο σουλτάνος, διόρισε ένα βιτσερέ [αντιβασιλέα], έναν πατριάρχη, και του έδωσε την εξουσία της εκκλησίας. Αυτός και ο λοιπός κλήρος έκαμαν ό,τι τους έλεγε ο σουλτάνος. Έστερον έγιναν οι κοτζαμπάσηδες [προεστοί] εις όλα τα μέρη. Η τρίτη τάξη, οι έμποροι και οι προκομμένοι, το καλύτερο μέρος των πολιτών, μην υποφέροντες τον ζυγό έφευγαν, και οι γραμματισμένοι επήραν και έφευγαν από την Ελλάδα, την πατρίδα των, και έτσι ο λαός, όστις στερημένος από τα μέσα της προκοπής, εκατήνησεν εις αθλίαν κατάσταση, και αυτή αύξαινε κάθε ήμερα χειρότερα □ διότι, αν ευρίσκετο μεταξύ του λαού κανείς με ολίγην μάθηση, τον ελάμβανε ο κλήρος, όστις έχαιρε προνόμια, ή εσύρετο από τον έμπορο της Ευρώπης ως βοηθός του ή εγένετο γραμματικός του προεστού. Και μερικοί μην υποφέροντες την τυραννίαν του Τούρκου και βλέποντας τες δόξες και τες ηδονές οπού ανελάμβαναν αυτοί, άφηναν την πίστη τους και εγένοντο Μουσουλμάνοι. Και τοιουτοτρόπως κάθε ήμερα ο λαός ελίγνυε και επτώχαινε.

Εις αυτήν την δυστυχημένη κατάσταση μερικοί από τους φυγάδες γραμματισμένους εμετάφραζαν και έστελναν εις την Ελλάδα βιβλία, και εις αυτούς πρέπει να χρωστούμε ευγνωμοσύνη, διότι ευθύς οπού κανένας άνθρωπος από το λαό εμάνθανε τα κοινά γράμματα, εδιάβαζεν αυτά τα βιβλία και έβλεπε ποίους είχαμε προγόνους, τι έκαμεν ο Θεμιστοκλής, ο Αριστείδης και άλλοι πολλοί παλαιοί μας, και εβλέπαμε και εις ποίαν κατάσταση ευρισκόμεθα τότε. Όθεν μας ήλθεν εις το νου να τους μιμηθούμε και να γίνουμε ευτυχέστεροι. Και έτσι έγινε και επροόδευσεν η Εταιρεία.

Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχομε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε «πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα», αλλά ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας, και όλοι, και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση.

Εις τον πρώτο χρόνο της Επαναστάσεως είχαμε μεγάλη ομόνοια και όλοι ετρέχαμε σύμφωνοι. Ο ένας επήγεν εις τον πόλεμο, ο αδελφός του έφερνε ξύλα, η γυναίκα του εζύμωνε, το παιδί του εκουβαλούσε ψωμί και μπαρουτόβολα εις το στρατόπεδον και εάν αυτή η ομόνοια εβαστούσε ακόμη δύο χρόνους, ηθέλαμε κυριεύσει και την Θεσσαλία και την Μακεδονία, και ίσως εφθάναμε και έως την Κωνσταντινούπολη. Τόσον τρομάξαμε τους Τούρκους, οπού άκουγαν Έλληνα και έφευγαν χίλια μίλια μακρά. Εκατόν Έλληνες έβαζαν πέντε χιλιάδες εμπρός, και ένα καράβι μιαν άρμάδα...

Εγώ, παιδιά μου, κατά κακή μου τύχη, εξ αιτίας των περιστάσεων, έμεινα αγράμματος και δια τούτο σας ζητώ συγχώρηση, διότι δεν ομιλώ καθώς οι δάσκαλοι σας. Σας είπα όσα ο ίδιος είδα, ήκουσα και εγνώρισα, δια να ωφεληθήτε από τα απερασμένα και από τα κακά αποτελέσματα της διχονοίας, την οποίαν να αποστρέψετε, και να έχετε ομόνοια. Εμάς μη μας τηράτε πλέον. Το έργο μας και ο καιρός μας επέρασε. Και αι ημέραι της γενεάς, η οποία σας άνοιξε το δρόμο, θέλουν μετ' ολίγον περάσει. Την ημέρα της ζωής μας θέλει διαδεχθή η νύκτα του θανάτου μας, καθώς την ημέραν των Αγίων Ασωμάτων θέλει διαδεχθή η νύκτα και η αυριανή ήμερα. Εις εσάς μένει να ισάσετε και να στολίσετε τον τόπο, οπού ημείς ελευθερώσαμε□ και, δια να γίνη τούτο, πρέπει να έχετε ως θεμέλια της πολιτείας την ομόνοια, την θρησκεία, την καλλιέργεια του Θρόνου και την φρόνιμον ελευθερία.

Τελειώνω το λόγο μου. Ζήτω ο Βασιλεύς μας Όθων! Ζήτω οι σοφοί διδάσκαλοι!
Ζήτω η Ελληνική Νεολαία